מידב דייבי נימא מסייע ליה[א] אהלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר בישולו ומותר מ"ט לאו משום דאמרינן כבולעו כך פולטו בשאני לב דשיע (איני) והא רבין סבא טפליה ההיא בר גוזלא לרב ואמר ליה אי מעלי טפליה הב לי ואיכול ההיא בסמידא גדמפריר והא רבא איקלע לבי ריש גלותא וטפלו ליה בר אווזא אמר אי לא דחזיתיה דזיג כזווא חיורא לא אכלי מיניה ואי סלקא דעתך כבולעו כך פולטו מאי איריא כי זיג אפילו כי לא זיג נמי התם בחיורתא דשריר והילכתא דדסמידא בין אסמיק בין לא אסמיק שריא דחיורתא אי זיג כזווא חיורא שריא אי לא אסיר דשאר קמחים אסמיק אסור לא אסמיק שרי האי מולייתא מאן דאסר אפילו פומא לתחת ומאן דשרי אפילו פומא לעיל והילכתא המולייתא שרי אפילו פומא לעיל ואומצא ביעי ומיזרקי פליגי בה רב אחא ורבינא בכל התורה כולה רב אחא לחומרא ורבינא לקולא והילכתא כרבינא לקולא לבר מהני תלת דרב אחא לקולא ורבינא לחומרא יוהלכתא כרב אחא לקולא האי אומצא דאסמיק חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי שפדיה בשפודא שרי מידב דייב אחתיה אגומרי פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב והילכתא מישאב שאיב וכן ביעי חתכינהו ומלחינהו אפילו לקדרה שריין תלינהו בשפודא שריין מידב דייב אחתינהו אגומרי פליגי ביה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב וכן מיזרקי חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי תלייה בשפודא בית השחיטה לתתאי שרי מידב דאיב אחתיה אגומרי פליגי רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית ומאן דשרי מישאב שאיב והלכתא מישאב שאיב חהאי אומצא דאסמיק חלייה אסיר לא אסמיק חלייה שרי רבינא אמר אפילו לא אסמיק נמי חלייה אסיר אי אפשר דלית בה שורייקי דמא אמר ליה מר בר אמימר לרב אשי אבא מגמע ליה גמועי איכא דאמרי רב אשי גופיה מגמע ליה גמועי אמר ליה מר בר אמימר לרב אשי אבא יהאי חלא דחליט ביה חדא זימנא תו לא תאני חליט ביה מאי שנא מחלא מתמהא דחלטינן ביה התם איתיה

לקיוהא

מידב דייבי. לפי שכשנתלה בתנור ופי בית שחיטתו למטה הדם יוצא דרך חלל הצואר שקורין פורצילי"א ושותת דרך בית שחיטה: **לאחר בישולו.** קס"ד לאחר בישולו צלי קאמר דצלי נמי קרי בישול כדכתיב בדברי הימים (ב לה) ויבשלו הפסח באש כמשפט: **דשיע.** ולא בלע ואפילו בקדירה נמי שרי ואף על גב דליכא למימר כך פולטו: **טפליה.** בעיסה שקורין פשטיד"א: **אי מעלי טפליה.** אם יש טעם יפה בלחם: **הב לי דאיכול.** וסייעתא לרבה: **בסמידא.** בעיסה של סלת ואינה נדבקת כל כך ונפרכת מאליה והדם יוצא ממנה: **דמיפריר.** לשון פירורין: **ואי לאו דחזיא.** ללחם: **דזיג.** (א) לשון זכוכית לבן וצלול מראה מוהל הבשר שזב בלחם: **כי זווא חיורא.** לרוף שאין בו אדמימות דם ואי לא לא אכל מיניה: **בחיורתא.** קמח נקייה כעין שלנו שאינה סולת: **דשריר.** קשה ואינו פולטו: **דסמידא.** דאמר לעיל דמיפריר: **בין אסמיק.** מוהל שבתוך הלחם בין לא אסמיק שרי שהדם ודאי יוצא ואודם זה ודאי לא דמות דם הוא: **והילכתא מולייתא שריא ואפילו פומא לעיל.** כשהיא תלויה בתנור ואע"ג דעכשיו אין נקב לצאת הדם שרי כבולעו בשר החילון כך פולטו ומוס האור שואבו: **אומצא ביעי ומיזרקי.** אומצא דאסמיק חתיכות בשר אישקנטור"א בלע"ז וכן ביצי זכר דאסמיק וכן מיזרקי חוטין גסין שהן ורידין שבבית השחיטה: **פליגי בה.** כדמפרש פלוגתייהו לקמיה דאנחיה אגומרי: **בכל התורה כולה.** כל היכא דחזית פלוגתייהו ואיתמר סתמא חד אמר לקולא וחד אמר לחומרא ולא פירש מי המיקל ומי המחמיר דע שרב אחא לחומרא ורבינא לקולא והלכתא כוותן כדברי המיקל: **מידב דייב.** ושפיר דמי אף בצלה מעט בתורת צלי: **למתו.** ודמו נבלע בו: **שאיבי ליה.** שואבים את הדם: **חלייה.** מוהל היוצא ממנו כשחותכו. לישנא אחרינא שחולטין אותו בחומץ לאחר צלייתו ודמו נסחט לתוכו: **אסמיק חלייה אסיר** לא גרס **הוא וחלייה.** (ב) ורב אחא קאמר לה דמיקל ובחלייה מודי לאסיר: **מגמע לה.** להאוא חלא: **חלא.** חומץ דחלט ביה צלי האידנא כדי להוציא דמו לא חליט ביה זימנא אחריתי לפי שאין בו כח עוד: **מסמכא.** הלש מעיקרו דחלטינן ביה:

לקיוהא

שאני לב דשיע. נראה דלכל שכן דמבחוץ הוא יותר שיע ונראה לריב"א דדוקא לגבי דם דסמיך אמרינן דשיע אבל לענין שמנונית דאיסורא לא דמפעפע ולא אמרינן שיע והכי גבי לב לא קתני שאוסר ואינו נאסר כדקתני ד)גבי כבד והתם טעמא לאו משום דשיע אלא אידי שהיא טרודה לפלוט לא בלעה ומיהו אור"י בשם ר"ת דהא דמסקינן שאני לב דשיע דימויא בעלמא הוא וכרבה פסקינן בסמוך דמולייתא שריא:

טפלו ליה בר אווזא. פירש בקונטרס דהיינו פשטיד"א ואומר ר"ת וריב"א דלשון טפל לא משמע הכי דמשמע דהיינו טיחה כמו בנות עשירים טופלות אותן בסולת (לעיל דף מג.) ועוד דבפשטיד"א לא אמרינן כבולעו כך פולטו דאוזן דלא פלטי שמקום מושבם יבש בתנור על כן נראה דהיינו מה שרגילים לטוח בעיסה שבלילתה רכה ורגילים לעשות סביב קורקבנים ובני מעיים שמשימין אותם בשפוד וטחין סביבותן בעיסה רכה כעין פרפיי"ש:

מאן דאסר אפילו פומיה לתחת. אף על גב דאמרינן לעיל שאני בית שחיטה דמחלחל ושרי אף על גב דלא אמרינן כבולעו כך פולטו שאני התם שהחלל רחב ביותר ולא דמי לפומא דמולייתא:

וכן ביעי. פי' בקונטרס דאסמיקו ונמס פי' כן משום דפירש רבינו חננאל דאיכא עלייהו קרמא דאסור משום דמא כדאמרינן בגיד הנשה (חולין צג.) ה' קרמי הוו דביעי כו' משום דמא: **אסמיק** חלייה אסור. פירש בקונטרס מוהל היוצא ממנו כשחותכו ולא גרסינן הוא וחלייה וקשה לר"י דהיכי דמי אי גללה בשר כל צרכו אף המוהל מותר דלא גרע ממלחיה דאמרינן לעיל דאפילו לקדירה שפיר דמי ואי לא גללה כל צרכו אמאי בשר מותר מדלא גריס הוא משמע דבעי למימר דבשר שרי ותימה למה יהא מותר אע"ג דדם האברים שרי היכא דאסמיק אסור דהא אליבא דמ"ד גומרי מלמית למתי אסור על כרחין צריכין לחלק דאסיר משום דאסמיק וע"י חתיכה אי אפשר שיהיה יוצא כולו ועוד מדמייתי בסמוך האי חלא דחליט חדא זימנא מכלל דעד השתא איירי בחלא ממש ולשון אחר שפירש חלא שחולטים אותו בו אחר צלייתו והוא נסחט לתוכו קשה דאית לן למימר דאי חלייה אסור איהו נמי אסור כדמסקינן בכל הבשר (שם קיא.) גבי כבד שהבאתי למעלה ועוד דהתם משמע שהחלא מלמית ולא מפליט ונראה לר"י כמו שפירש ריב"א בשם ה"ג דבבשר חי איירי ומנהג הוא כשנותנים בשר חי לתוך החומץ ואינו שוהה בתוכו לא מפליט מידי ונמלת הדם בתוך הבשר והכל מותר דאכתי לא פירש הדם וכי שוהה בתוכו עד דאסמיק נעקר ממנו הדם ונפלט לתוכו והיינו דקאמר אומצא דאסמיק שנשתהה בחומץ עד דאסמיק הוא וחלייה אסור אבל אי לא אסמיק שרי והאי דכל הבשר בדלא אישתהי ורבינא כי לא אסמיק נמי חלייה אסיר סבירא ליה אפילו לא אישתהי בגו חלא אלא פורתא הוא נפלט מחמת השורייקי מיהו לא כ"כ שתהא הבשר נאסר בפליטה מועטת כזו ורב אשי מגמע גמועי כמסקנא דכל הבשר דחלייה נמי שרי:

וגרפו

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי' פ"ו מהל' מאכלות אסורות הל' י סמג לאוין קלז טור ש"ע י"ד סי' עג ס"א:
ו ב מיי' שם הלכה יט סמג שם טוש"ע י"ד סי' עח ס"א:
ז ג מיי' שם הלכה ח סמג שם טוש"ע י"ד סי' שו ס"א:
ח ד מיי' שם הלכה יב סמג שם טוש"ע י"ד סי' ס"ה ס"א וסעיף ד וסימן סו סעיף ד:
ט ה מיי' שם הלכה יג סמג שם טוש"ע י"ד סי' סו ס"ה:
י ו מיי' שם טוש"ע סעיף ו:

◆

רבינו חננאל

ואתינן נמי לסיועי מהא דתנן הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר בישולו ומותר. ודחינן שאני לב דשיע, כלומר הלב סתום הוא ואינו פולט הדם שבתוכו, וכי קרע ליה לאחר בישולו מוצאו בתוכו ומשליכו ומותר. וגרסינן בכריתות פ' דם שחיטה בבהמה אמר רבי זירא אמר רב לא שנו הלב קורעו לאחר בשולו ומותר אלא בלב עוף הואיל ואין בו כזית דם, אבל לב בהמה דיש בו כזית דם אסור וחייבין עליו כרת. וקאמר רב בדם דאתי בלב מבחוץ דאמר רבי זירא אמר רב בשעה שהנשמה יוצאה משריף. כלומר מגמע כדגרסינן בקיבת עולה כהן שדעתו יפה שורפה חיה. ואמרינן איני דמליתא שריא דאמרינן כבולעו כך פולטו והא רבין. פי' שם חכם. טפל בר גוזלא לרב ואמר ליה אי מעלי טפלאיה הב לי ואיכול. ודחינן התם בסמידי דאיפרר מלשון פירורין. והא רב איקלע לבי ריש גלותא וטפלו ליה בר אוזא ואמר אי לאו דחזיתיה דזיג כי זוגא חיורא לא אכלי, ואי ס"ד דאמרי כבולעו כך פולטו, מאי אריא זיג אפילו לא זיג נמי. ושנינן התם בחיורתא דקריר. הלכך דסמידא בין אסמיק בין לא אסמיק שרי, דחיורתא זיג שרי, לא זיג אלא יש בו אדמומית אסור. דשאר קימחא אסמיק אסור, לא אסמיק שרי. והא מליתא שריא ואפילו פומא לתחת אמרי מידב דאיב, והילכתא מליתא שריא ואפילו פומא לעיל. ודוקא צלי כעין הפסח בתנור אבל שלוק לא. אומצא ביעי ומזרקא פליגו

מסורת הש"ס

א) חולין קיז. [כריתות כב.], ב) [וע"ל הערוך ערך סמד פי' ר"ת מלשון פירורין ואנו שונין דאיפרד כדלי"ח מלשון ויפרדו], ג) חולין צג:, ד) [תרומות פי"א מ"א],

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אי לאו דחזיא ללחם דזיג כי זווא חיורא לשון זכוכית וכו' שזב בלחם צריך שאין בו כצ"ל והד"א: (ב) ד"ה אסמיק וכו' דרב אחא:

◆

גליון הש"ס

גמ' שאני לב דשיע. מלשון הכתוב (יחזק' טז) לא רוחצת למשעי:

◆

לעזי רש"י

פורציל"א. חלל הצוואר.
פשטיד"א. פשטידה.
אישקנטור"א
[שנקטירו"ד]. ירוי-דס.

◆

מוסף רש"י

שאני לב דשיע. כשרו אינו נאסר שהלב חלק הוא ואינו בולע (חולין קט.).

◆

רבינו חננאל (המשך)

בה רב אחא ורבינא בכל התורה כולה רב אחא כו'. אומצא דאסמיק פי' חתיכה של בשר שהאדימה חתכיה ומלחיה אפילו לבשלה בקדרה מותר. שפדיה בשפודא מידב דאיב. אחתיה אגומריה מישב שאיב וכן הלכה. ביעי פירוש ביצים בקיטמייהו חתכינהו ומלחינהו אפילו לקדרה שריין. חתכינהו ותלנהו בשפודא שריין דמידב דאיבן. אחתינהו אגומרי הילכתא מישב שייבן ושרו. מזרקי חתכינהו בדיפקא ומלחינהו אפי' לקדרה שריאן. תלנהו בשפודא בית שחיטה לתתאי, מידב דייבי ושרי. אגומרי. משב שייבן ושרי. דאי אומצא אסמיק הוא וחליה אסור. לא אסמיק הוא וחליה שרי. אמר מר בר אמימר אבא חלה דהוה חליט חדא זימנא לא הוה חליט ביה זימנא אחרינא. ומאי שנא מחלא תמהא התם איתא לקיוהא דפירא כו'. רבינא אמר אע"ג דלא אסמיק חליה אסור, אי אפשר דלית ביה שורקי דדמא. וקיי"ל כרבינא ולחומרא.